

Raportti myönnetystä apurahasta

YTT Kati Kallinen

Sain teiltä myönteisen apurahapäätöksen keväällä 2014. Jäin pois työstäni avoimen yliopiston opettajana ja siirryin kokopäiväiseksi apurahatutkijaksi Jyväskylän yliopiston Perhetutkimuskeskuksen tiloihin. Aloitin tutkimukseni heinäkuussa 2014. Tutkimus alkoi sillä, että lähestyin yhteistyötahoja, joiden kautta ajattelin saavani haastateltavia. Lähestyin Pelastakaa lapset ry:tä sekä Jyväskylän kaupungin sijaishuoltoyksikköä. Kesti muutamia viikkoja kunnes sain molemmilta tahoilta tutkimusluvan ja aloimme neuvotella tutkittavien rekrytoinnista. Tein uudistettuja suostumuslomakkeita lasten sijaisvanhempia, biologisia vanhempia ja lapsia varten. Teetin myös uusia verkostokarttoja ja päiväkirjoja yliopistopainossa. Kävin tapaamassa Sijaishuoltoyksikön sosiaalityöntekijöitä myös kasvotusten, jolloin sovimme, että he pyrkivät hankkimaan minulle vähintään 10 haastateltavaa. Sijaishuoltoyksikön työntekijät ovat hyvin kiireisiä ja heillä on tällä hetkellä meneillään toimipaikan muutto. He ovat luvanneet vielä yrittää hankkia minulle lisää haastateltavia. Olen saanut heiltä jo viisi haastateltavaa. Kaikki näistä lapsista olivat sukulaisille sijoitettuja lapsia. Pelastakaa lapset ry on löytänyt minulle 4 haastateltavaa.

Syksyn 2014 ja tammikuun 2015 toteutuneet yhdeksän haastattelua onnistuivat hyvin. Osa lapsista asui Etelä-Suomessa ja loput Keski-Suomessa. Olen tehnyt haastattelureissut omalla autollani. Lasten haastattelut kestivät noin 40-45 minuuttia per haastattelu. Lasten kanssa täytettiin verkostokartta. Lapset täyttivät myös päiväkirjaa yhden viikon

ajan. Annoin kaikille lapsille osallistumisesta pienen kiitoksen. Lapset saivat valita lahjapussista mieluisensa pienen lahjan. Kirjoitin koko syksyn tutkimuspäiväkirjaa, jossa olen pohtinut ja tuonut esiin ensimmäisiä ajatuksiani jokaisesta haastattelusta. Olen litteroinut kaikki yhdeksän haastatteluani ja lukenut aineiston muutaman kerran läpi.

Olen myös käynyt läpi lasten verkostokarttoja, jotka osoittavat biologisen perheen tärkeyttä lapsille, vaikka lapset kokevat olevansa hyvässä hoidossa sukulaisillaan. Biologisen perheen merkittävyys tuli esiin myös haastattelussa, kun lapset kertoivat tulevaisuuden toiveistaan: *”Et mä oisin siellä äitin luona tai isin luona, että mä joskus vielä pääsisin sinne”*. Verkostokartat ovat osoittaneet myös sisarussuhteiden merkittävyyttä lapsille. Päiväkirjoissa lapset ovat kuvanneet arkeaan sijaisperheissä. Olen tehnyt alustavaa analyysia kerätystä aineistosta, mutta toki varsinainen analyysi alkaa vasta, kun olen saanut 15-20 haastateltavaa. Yhdistän uuden aineiston kanssa väitöskirja-aineistosta etenkin lasten sisarussuhteita ja sukulaissijoituksia koskevat teemat.

Myönteinen alustava tulos jo on, että sukulaissijoituksista lapsilla on paljon hyvää sanottavaa. Yksi lapsi esimerkiksi totesi näin, kun kysyin, millaista olisi ollut joutua sijoitetuksi muille kuin sukulaisille: *”Se ois vielä ollu vähän rankempi paikka...Mä olin ollu jo muutaman kerran yökylässä, sit se oli helpompaa jäädä tänne.”* Jo toteuttamani haastattelut ovat osoittaneet, että lapsilla on sanottavaa perhesuhteistaan ja sijoitusmuodostaan. Lapset antavat arvokasta tietoa sijaishuollon kehittämisen kannalta. Tarkoituksena on siten jatkaa haastateltavien etsintää ja sen myötä analysoida aineistoa ja kirjoittaa

tuloksista.

Aineistonkeruun lisäksi olen jo lähettänyt yhden artikkelikäsitelmän Janukseen, jota työstin tutkijakollegani kanssa syksyllä 2014, olen artikkelissa ensimmäisenä kirjoittajana. Artikkelissa pääpaino on lasten haastattelupaikan pohdinnalla. Artikkelin työnimenä on: Haastateltavan kodin merkitys haastattelupaikkana tutkittaessa sensitiivisiä perheitä. Artikkelissa pääroolissa ovat perhehoitoon sijoitettujen lasten haastattelut ja olen hyödyntänyt tässä artikkelissa uutta aineistoani ja maininnut tutkimukseni rahoittajan. Seuraavaksi viimeistelen toisen artikkelini tutkijakollegani kanssa, jonka lähetämme Sosiologia-lehteen. Artikkelin työnimenä on Norbert Eliasin sidoksellisuus jännitteisten/vaurioituneiden perhesuhteiden tutkimisessa. Artikkelissa käsitellään perhehoitoon sijoitettujen lasten perhesuhteita Eliasin sidoksellisuuden näkökulmasta.

Jo vuonna 2013 aloitettu oppikirjaprojektini kahden tutkijakollegani kanssa on saatu päätökseen. Oppikirja käsittelee Sensitiivistä tutkimuksessa ja oppikirjassa on tuotu esiin väitöskirjan jälkeinen tutkimukseni sekä tutkimuksen rahoittaja. Aineistonkeruun ja artikkelien työstämisen ohella olen tutustunut uusimpaan lähdekirjallisuuteen tutkimusaiheestani ja työaikaani on siten mennyt myös paljon kirjallisuuden lukemiseen.

Uuden aineiston keräämisen jälkeen alan kirjoittamaan seuraavia artikkeleita: Sukulaissijoitus lapsen näkökulmasta (Janus), Foster children's sibling relations (Nordic social work research), Perhehoitoon sijoitettujen lasten tutkiminen - haastattelu, verkostokartta ja päiväkirja

(Janus/Nuorisotutkimus). Nämä artikkelit olisi tarkoitus saada valmiiksi syksyn 2015 ja kevään 2016 välisenä aikana. Lasten näkemyksistä sukulaissijoituksistaan sekä sisarussuhteistaan antavat mahdollisuuden kirjoittaa molemmista teemoista niin suomeksi kuin englanniksi, joten kirjoitan sukulaissijoituksista myös englanniksi ja sisarussuhteista suomeksi näiden kirjoitusprojektien jälkeen. Lasten tutkimisessa käytettävistä aineistonkeruumenetelmistä on yhtä lailla tärkeää julkaista niin suomeksi kuin englanniksi.

Tarvitsen jatkorahoituksen tutkimukselleni, koska tutkimushankkeeni on vielä aivan kesken. Tämän hetken tilanne on, että olen lähestynyt molempia yhteistyötahoja uudelleen tammikuun 2015 alussa ja esittänyt jälleen toiveen haastateltavien hankkimisesta.

Sijaishuoltoyksikkö on vastannut, että he jatkavat etsintää toimistonsa muuton jälkeen ja menen myös tapaamaan heitä uudelleen ja vien heille lisää suostumuslomakkeita, joita he voivat toimittaa lasten sijaisvanhemmille sekä biologisille vanhemmille. Pelastaa lapset ry:n kaikki tahot eivät ole vielä vastanneet, mutta osalta on tullut vastaus, että jatkavat etsintää. Uskon, että voin saada haastateltavia yhteensä vähintään 15 ja mahdollista myös 20. Aineistonkeruu on ymmärrettävästi hidasta, koska sosiaalityöntekijät ovat kiireisiä ja tutkimusluvut pitää saada sijaisvanhempien lisäksi lasten huoltajilta. Aineistonkeruun loppuun saattaminen ja tulosten raportointi edellyttävät jatkorahoitusta.

Ystävällisin terveisin,

Kati Kallinen

